

نقش سطوح گسستگی میانی در تغییر سبک چین خوردگی بر روی بلندای قدیمی گاوبندی (جنوب کمر بند چین خورده - رانده زاگرس)

حسین معتمدی*

مدیریت اکتشاف شرکت ملی نفت ایران، تهران، ایران

محسن پور کرمانی

گروه زمین شناسی، دانشکده علوم زمین، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران

چکیده

تغییر خواص مکانیکی (تغییر ضخامت یا سنگ شناسی) واحد های چینه ای در ایجاد سبک های چین خوردگی مختلف نقش به سزایی دارد. در سازوکار چین گسسته که سازو کار اصلی چین خوردگی در کمر بند زاگرس به شمار می رود، نمک نئوپروتوزوئیک هرمز به خصوص در بخش های جنوبی کمر بند و در ایالت زمین شناسی فارس، با کاهش اصطکاک بین پی سنگ و پوشش رسوبی، به عنوان سطح گسستگی قاعده ای ایفای نقش نموده است. به علاوه ستون چینه شناسی زاگرس حاوی افق های گسستگی بالقوه دیگری در سطوح بالای چینه شناسی می باشد که در شرایط کاهش کارایی سطح گسستگی قاعده ای، در تعدیل کوتاه شدگی ناشی از برخورد، با فعالیت خود هندسه و سبک چین خوردگی را کنترل نموده اند. ضخامت اندک سری هرمز بر روی بلندای پی سنگی گاو بندی - قطر که مرز خاوری آن بر گسل بنیادی رازک منطبق می باشد، سبب کاهش کارایی موثر این سطح گسستگی قاعده ای گردیده است و در نتیجه سایر افق های گسستگی نظیر شیل ها و تبخیری های تریاس (سازند دشتک) با فعالیت خود در مراحل پیشرفته دگرشکلی، سبب ایجاد سازوکار و هندسه چین خوردگی متفاوت بر روی این بلندای قدیمی در قیاس با مناطق مجاور آن گردیده اند.

واژه های کلیدی: سطح گسستگی، نمک هرمز، بلندای گاو بندی، زاگرس

*عده دار مکاتبات

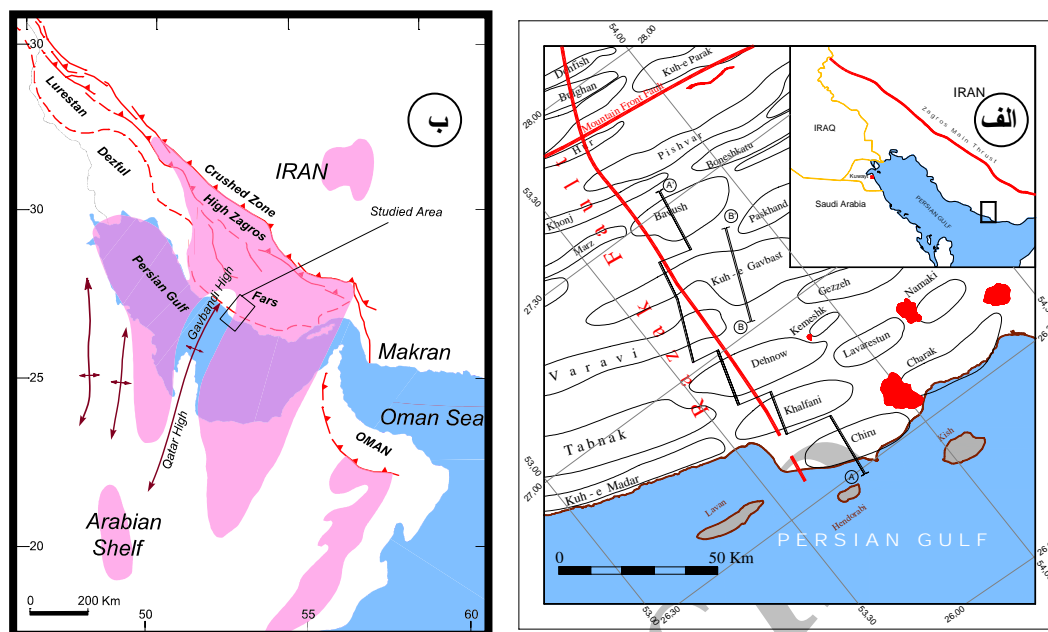
همراهی اطلاعات جدید زمین شناسی باتوسعه الگو سازی های فیزیکی و نرم افزارهای موازنه برش های عرضی در سال های اخیر، منجر به باز سازی برش های زمین شناسی بسیار دقیق و ترازمند از بخش های مختلف کمربندزاگرس گردیده (شرکتی و لتوزی^(۱) ۲۰۰۴، مک کواری^(۲) ۲۰۰۴) که بر اساس آن ها سازوکار چین گسسته^۱ به عنوان سازو کار اصلی چین خوردگی در کمربند چین خورده- رانده زاگرس مورد تایید قرار گرفته است. لزوم حضور یک سطح گسستگی^۲ قاعده ای در تشکیل چین های گسسته توسط مؤلفین مختلف مورد تأکید قرار گرفته است (دالستروم^(۳) ۱۹۹۰، همزا و والاس^(۴) ۱۹۹۵، میترا^(۵) ۲۰۰۳). با این وجود نقش سطوح گسستگی فعال بینابینی در توالی چینه شناسی کمتر شناخته شده است.

در این مقاله سعی گردیده است، با استفاده از اطلاعات حاصل از پیمایش های صحرایی، نیمرخ های لرزه ای بازتابی و اطلاعات حفاری، تفاوت در سبک چین خوردگی در دو سوی گسل رازک به عنوان تابعی از تغییر در ویژگی های مکانیکی واحد های چینه ای در طرفین این خطواره بنیادی، مورد بررسی قرار گیرد.

معرفی منطقه مورد مطالعه و جایگاه زمین شناسی آن

گسترده مورد مطالعه در حد فاصل طول های جغرافیایی ۰۰°- و ۵۴°- و ۵۳° و عرض های جغرافیایی ۰۰° و ۲۸°- و ۲۷° در بخش جنوبی کمربند چین خورده - رانده زاگرس و در ایالت زمین شناسی فارس قرار گرفته است (شکل ۱). حد جنوبی منطقه مورد مطالعه منطبق بر خط ساحلی خلیج فارس بوده و از طرف شمال تا میانه پلاتفرم فارس ادامه می یابد و شامل تاقدیس های چپرو، خلفانی، دهنو، وراوی، گاوبست و بیرم در زیر حوضه فارس ساحلی و تاقدیس باووش در زیر حوضه فارس داخلی است. بخش باختری منطقه بر روی بلندای فارس یا بلندای گاوبندی واقع می باشد. این بلندای قدیمی که ادامه کمان قطر^۳ در ناحیه فارس به شمار می رود، در حقیقت پشته ای از پی سنگ محسوب می گردد که سبب پیدایش شرایط پلاتفرمی در ناحیه فارس شده است (شکل ۱ ب، موریس^(۶) ۱۹۷۷ الشهران و نارین^(۷) ۱۹۹۷، اجل^(۸) ۱۹۹۶ و مطیعی^(۹) ۱۹۹۵).

1 - Detachment folding
2 - Detachment level
3 - Qatar Arch

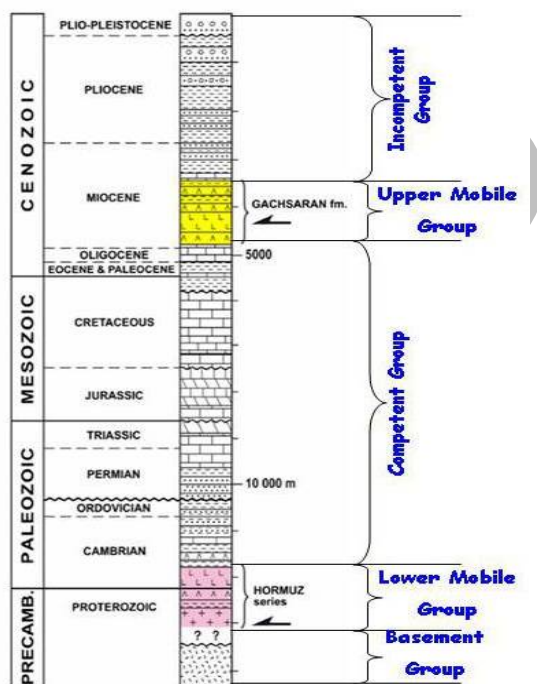
شکل ۱: الف) نمایش منطقه مورد مطالعه، مسیر برش زمین شناسی منطقه ای بر روی نقشه موقعیت ساختمان های تاقدیسی نشان داده شده است. موقیت منطقه در کمربند زاگرس در شکل کوچک سمت راست نشان داده شده است. ب) نقشه نشان توزیع نمک هرمز در کمربند زاگرس و نواحی مجاور گسترش نمک هرمز محدود به طرفین روند شمالی - جنوبی کمان قطر و امتداد آن به طرف سواحل جنوبی خلیج فارس و ایالت زمین شناسی فارس یعنی بلندای گاوبندی است.

به اعتقاد اجل (۱۹۹۶)، به دنبال کافتی شدن صفحه عربی در زمان پروتروزوئیک پسین در امتداد روند شمالی - جنوبی، رخداد گسلش راستگرد در محل فعلی خط درز زاگرس، سبب توسعه تعدادی از حوضه های تبخیری در اواخر پروتروزوئیک در پلاتفرم عربی به استثنای کمان قطر شده است (شکل ۱ ب). مطیعی (۱۹۹۵)، گسترش بلندای قطر - گاوبندی را در امتداد منطقه گسلی کازرون، از سپر عربی تا راندگی اصلی زاگرس در نظر گرفته و گسل کازرون را حد باختری و خطواره رازک و روندگندهای نمکی ایالت زمین شناسی فارس را حد خاوری پشته قطر - گاوبندی در نظر می گیرد. به نظر می رسد مهم ترین تأثیر این بلندای قدیمی، کنترل ضخامت نمک نئوپروتروزوئیک هرمز باشد به گونه ای که بر روی این بلندای قدیمی، هیچ گونه آثاری از ساختارهای نمکی دیده نمی شود و حضور این ساختارهای نمکی منحصر به مناطق اطراف بلندای مذکور می باشد. به همین علت، محققین مختلف ضخامت سری هرمز را بر روی بلندای فارس بسیار کم تر از مناطق اطراف آن در نظر گرفته اند. (تالبوت و علوی^(۱۰) ۱۹۹۶).

برزگر^(۱۱) (۱۹۸۹)، فقدان گندهای نمکی در خاور گسل رازک را در نتیجه ی نقش این گسل در تحدید حوضه رسوب گذاری هرمز می داند. وی با توجه به حضور گندهای نمکی متعدد در دو منطقه شمال بندر لنگه (خاور گسل رازک) و شمال بندر کنگان (باختر گسل رازک) و مجزا شدن آن ها توسط یک ناحیه بدون بیرون زدگی گندهای نمکی، الگویی را ارائه نمود که در آن وجود یک برآمدگی در پی سنگ، در باختر گسل رازک، موجب کاهش ضخامت نمک بین دو منطقه شمال بندر لنگه و شمال بندر کنگان گردیده است.

چینه‌شناسی مکانیکی و نقش آن در هندسه و سبک چین خوردگی

اُبرین^(۱۲) (۱۹۵۰) برای نخستین بار نقش و اهمیت چینه‌شناسی مکانیکی را در زاگرس مورد تاکید قرار داد. وی ستون چینه‌شناسی زاگرس از نظر خواص مکانیکی واحدها چینه‌ای و رفتار آن‌ها در برابر دگرریختی به پنج بخش مختلف شامل گروه پی سنگ، گروه متحرک زیرین، گروه مقاوم، گروه متحرک بالایی و گروه نامقاوم تقسیم‌بندی کرد (شکل ۲). این تقسیم‌بندی اولیه به همراه سبک چین خوردگی متحدالمرکز در دهه‌های ۵۰ و ۶۰ میلادی اساس کار بسیاری از زمین‌شناسان در ترسیم مقاطع ساختمانی اولیه در بخش‌های مختلف کمربند زاگرس قرار گرفت.

شکل ۲: تقسیم‌بندی مکانیکی واحدهای چینه‌ای زاگرس بر اساس اُبرین (۱۹۵۰).

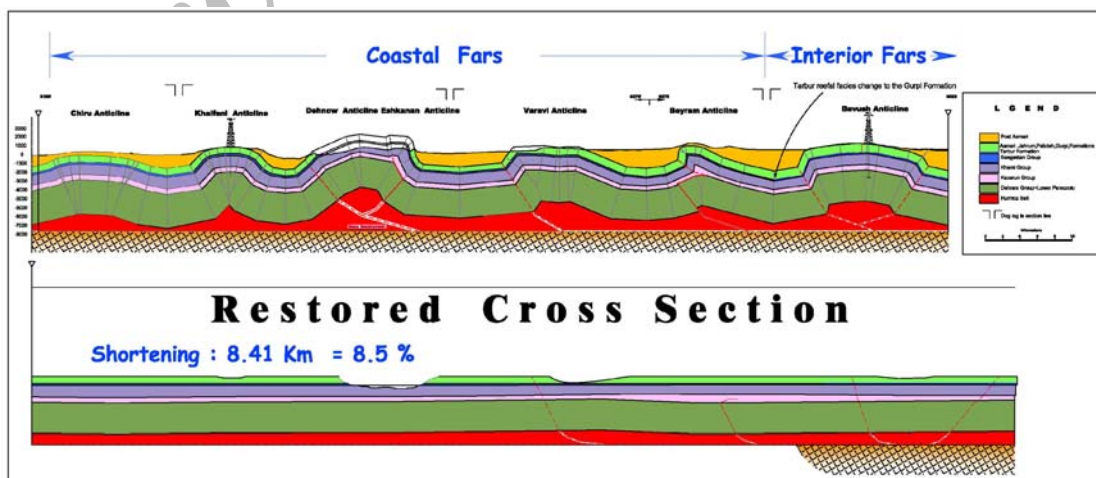
اطلاعات جدید زمین‌شناسی در زاگرس مبین این مطلب است که این تقسیم‌بندی به رغم مفید بودن آن، قابل تعمیم به تمام بخش‌های کمربند چین‌خورده - رانده زاگرس نیست. اطلاعات عمقی به دست آمده از هندسه و سبک چین‌خوردگی در بخش‌های مختلف این کمربند براساس نیمرخ‌های لرزه‌ای بازتابی و چاه‌های حفاری شده جهت اکتشافات هیدروکربوری، حاکی از این مطلب است که گروه مقاوم در درون خود شامل سطوح گسستگی میانی با اهمیتی است که هندسه و سبک چین‌خوردگی را کنترل می‌نمایند و واحدهای زیرین و بالایی این سطوح گسستگی میانی در برابر دگرریختی رفتارهای متفاوتی را از خود نشان می‌دهند که در تقسیم‌بندی مذکور نادیده انگاشته شده‌اند.

شیل‌های پالئوزوئیک زیرین در سراسر کمربند چین‌خورده زاگرس از جمله این سطوح گسستگی محسوب می‌شوند. همچنین شیل‌های تریاس (سازند دشتک) یکی از مهم‌ترین سطح گسستگی میانی در زیرحوضه فارس ساحلی محسوب می‌شوند که در فارس داخلی با تغییر رخساره به کربنات‌های سازند خانه‌کت، این قابلیت را از دست می‌دهند. شیل‌های ژوراسیک زیرین و میانی در لرستان (سازند‌های عدایه و سرگلو)، تبخیری‌های ژوراسیک فوقانی در لرستان (سازند گوتنیا)، شیل‌های کرتاسه زیرین و میانی در لرستان و شمال فروبار دزفول (سازند‌های

کزدمی، گرو)، مارن‌های ائوسن (پابده) و تبخیری‌های میوسن (سازند گچساران) در فروبار دزفول و مارن‌های میوسن فوقانی (سازند میشان) در منطقه بندر عباس از جمله این سطوح گسستگی میانی به شمار می‌روند. حضور این سطوح گسستگی بالقوه در توالی چینه‌شناسی منطقه مورد مطالعه، سبب گردیده است که در شرایط عدم کارایی سطح گسستگی قاعده‌ای، فعالیت این سطوح گسستگی بینابینی کنترل کننده هندسه و تکامل چین‌ها باشد. جهت مطالعه و بررسی تغییرات سبک چین‌خوردگی و تاثیر چینه‌شناسی مکانیکی بر هندسه و سازو کار چین‌خوردگی در بخش‌های مختلف منطقه مورد مطالعه، یک برش زمین‌شناسی باروند تقریبی شمالی-جنوبی به طول ۱۰۶ کیلومتر که از خط ساحلی خلیج فارس شروع شده تا بخش میانی پلاتفرم فارس امتداد می‌یابد، ترسیم شده است (شکل ۳).

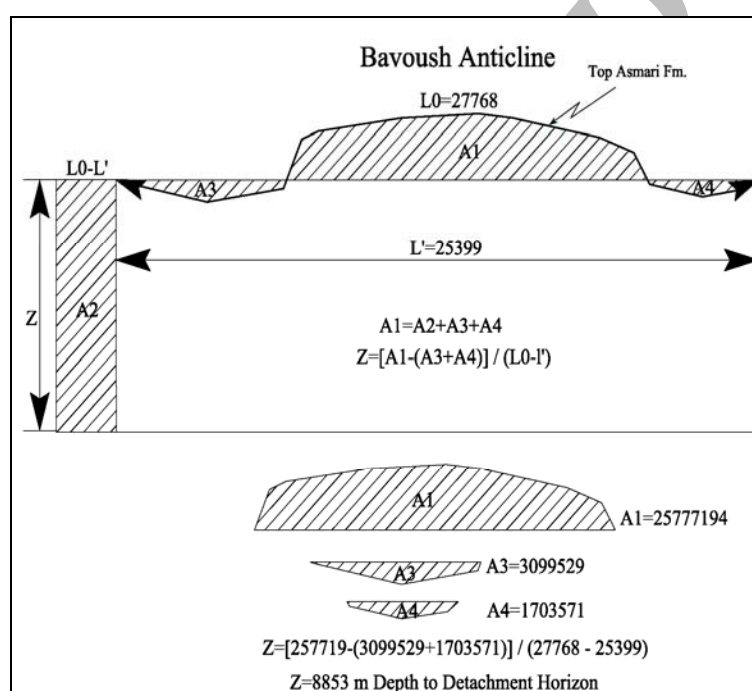
برای بازسازی هندسه ساختمان‌های تاقدیسی در برش زمین‌شناسی منطقه‌ای که با استفاده از الگوی شکنج^۱ ترسیم شده است، از نیمرخ‌های لرزه‌ای بازتابی، اطلاعات به دست آمده در حفاری چاه‌ها و نیز اندازه‌گیری‌های به عمل آمده از مشخصات هندسی لایه‌بندی (امتداد و شیب) در پیمایش‌های صحرائی، استفاده گردیده است. برای بازسازی ناودیس‌ها، عمق رأس سازند آسماری در خط‌القعر ناودیس‌ها با استفاده از نیمرخ‌های لرزه‌ای زمانی موجود در منطقه و پس از تبدیل تابع سرعتی به عمق، در عمق ۱۵۰۰ متری در زیر سطح دریا تعیین گردیده است. به جهت استفاده بهینه از نیمرخ‌های لرزه‌ای موجود و اطلاعات حفاری چاه‌ها و نیز حفظ راستای مناسب نسبت به جهت کوتاه‌شدگی، مسیر برش زمین‌شناسی ناحیه‌ای دارای جابه‌جایی‌هایی در طول مسیر خودمی‌باشد. برش زمین‌شناسی منطقه‌ای پس از ترسیم از لحاظ هندسی و بر پایه پایستگی طول طبقه موازنه گردیده است برگرداندن مقطع عرضی به حالت قبل از دگرشکلی نشان دهنده کوتاه‌شدگی ۸/۴۱ کیلومتر معادل ۸/۵ درصد می‌باشد.

بررسی برش زمین‌شناسی منطقه‌ای نکات جالب توجهی را درباره تفاوت در سبک چین‌خوردگی در دو سوی گسل رازک آشکار می‌سازد. کارایی مؤثرسری هرمز به واسطه ضخامت قابل توجه و خواص مکانیکی آن به عنوان سطح گسستگی قاعده‌ای در خاور گسل رازک سبب شده است که در اثر کوتاه‌شدگی ناشی از

شکل ۳: برش زمین‌شناسی منطقه‌ای. برای مسیر برش زمین‌شناسی به شکل ۱ مراجعه شود.

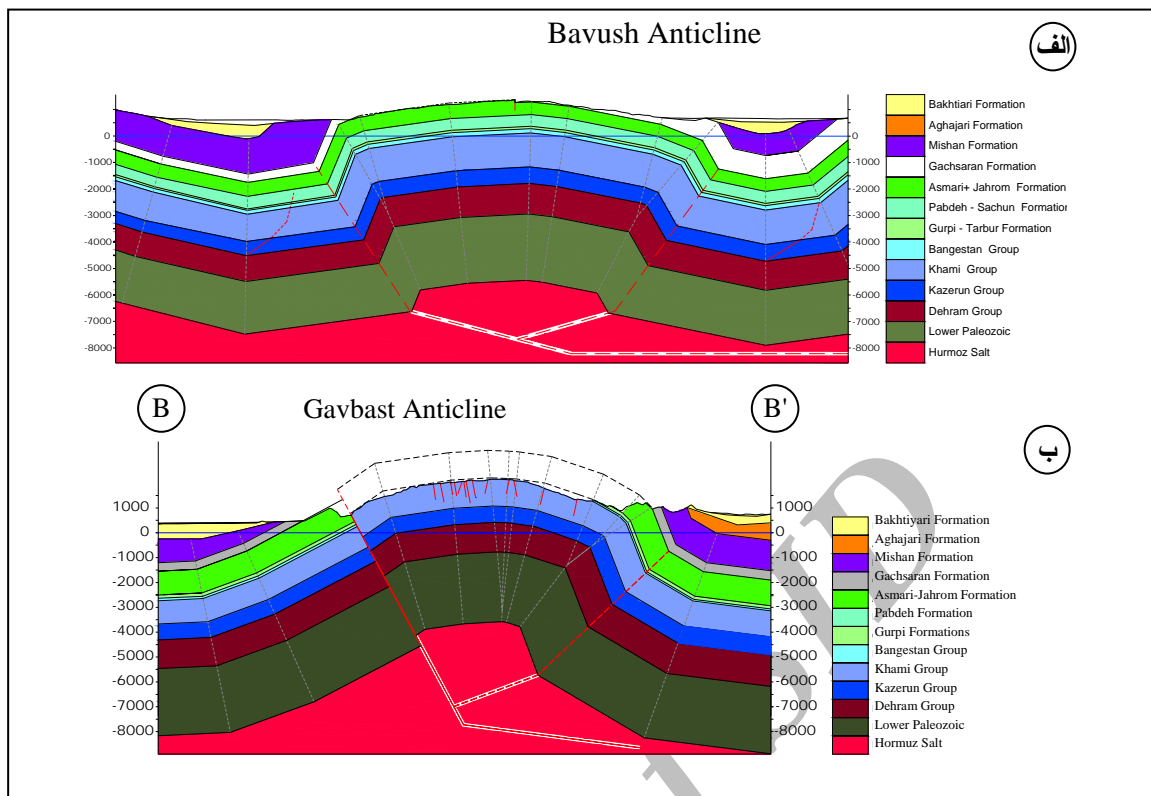
برخورد، کل توالی رسوبی از پی سنگ جدا شده و نمک هرمز در اثر استمرار کوتاه شدگی به تدریج از ناودیس‌های مجاور به سمت تاقدیس‌ها حرکت کند. این کارایی مؤثر سطح گسستگی قاعده‌ای باعث گردیده است که کوتاه شدگی کلی اعمال شده در مراحل اولیه دگرریختی، با مهاجرت لایه قاعده‌ای به درون هسته تاقدیس‌ها، فرو رفتن ناودیس‌های محصور کننده به زیر تراز منطقه‌ای و در مراحل انتهایی، با پیدایش گسل‌های رانده در پیش یال یا پس یال چین تعدیل گردد و در نتیجه کل توالی رسوبی بدون نیاز به فعال شدن سطوح گسستگی بینابینی (نظیر شیل‌های پالئوزوئیک زیرین، دشتک، پابده و میشان)، متحمل چین‌خوردگی گردد (تاقدیس‌های باووش، چپرو، خلفانی در برش زمین‌شناسی منطقه‌ای را ببینید). محاسبه عمق تا سطح گسستگی نیز مبین قرارگیری افق گسستگی قاعده‌ای در تراز عمقی معادل با نمک هرمز در منطقه مورد مطالعه است (شکل ۴).

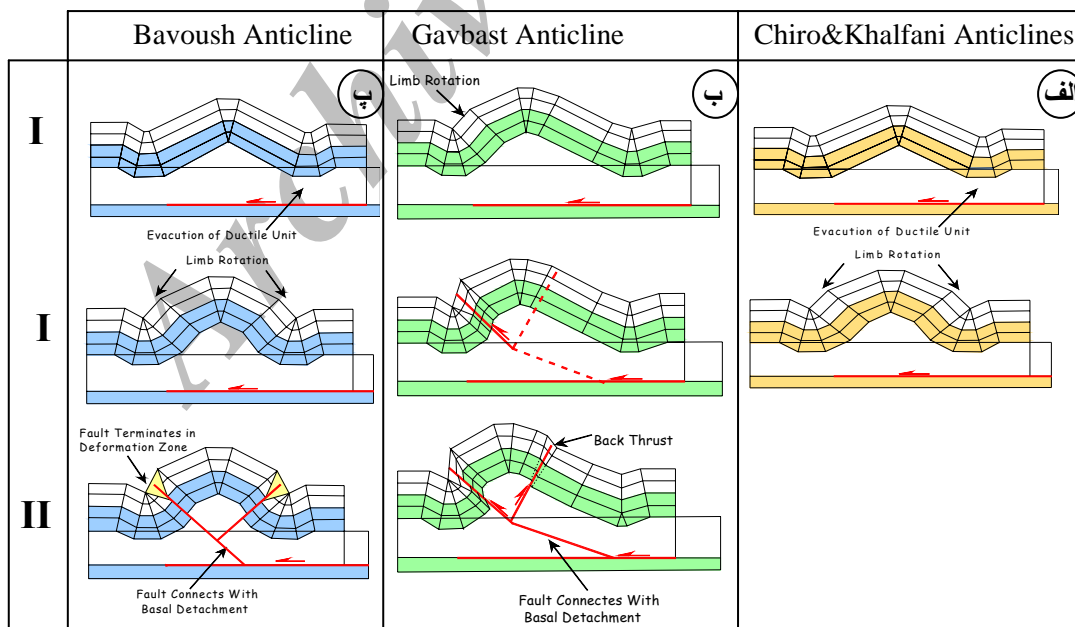
شکل ۴: محاسبه عمق تا سطح گسستگی قاعده‌ای برای تاقدیس باووش. راس سازند آسماری به عنوان افق مرجع در نظر گرفته شده است و عمق تا سطح گسستگی قاعده‌ای در حدود ۸۸۰۰ متر محاسبه گردیده است که با عمق سری هرمز در منطقه انطباق دارد. کارایی مؤثر این سطح گسستگی قاعده‌ای مانع از فعالیت سطوح گسستگی بینابینی شده است. برش زمین‌شناسی ناحیه‌ای را ببینید.

محصول نهایی این سبک دگر ریختی در خاور بلندای گاوبندی، پیدایش انواع چین‌های گسسته ساده، گسسته متقارن^۱ یا ساختمان‌های فراجسته^۲ و چین‌های گسسته نامتقارن^۳ است (میترا^(۱۳) ۲۰۰۳). در شکل ۵، برش زمین‌شناسی تاقدیس‌های باووش و گاوبست را که در سمت خاوری بلندای گاوبندی واقع گردیده‌اند، نشان داده شده است. و همان‌گونه که مشاهده می‌شود کوتاه شدگی اعمال شده با تشکیل چین‌های گسسته با سطح گسستگی واقع در سری هرمز بدون فعال شدن سطوح گسستگی میانی جبران شده است و در مراحل انتهایی با توسعه گسل‌های رانده در پس یال و پیش یال همراه بوده است.

- 1 - Symmetrical faulted detachment folds
- 2 - Pop Up
- 3 - Asymmetrical faulted detachment folds

شکل ۵ الف) برش زمین شناسی تاقدیس با ووش. ابن برش زمین شناسی بخشی از برش زمین شناسی منطقه ای (شکل ۳) می باشد. ب) برش زمین شناسی تاقدیس گاویست. موقعیت خط برش بر روی شکل (۱) نشان داده شده است. شکل (۶) الگوهای جنبشی مربوط به هر یک از سازوکارهای فوق را در مورد تاقدیس های واقع در خاور بلندای گاوبندی نشان می دهد.

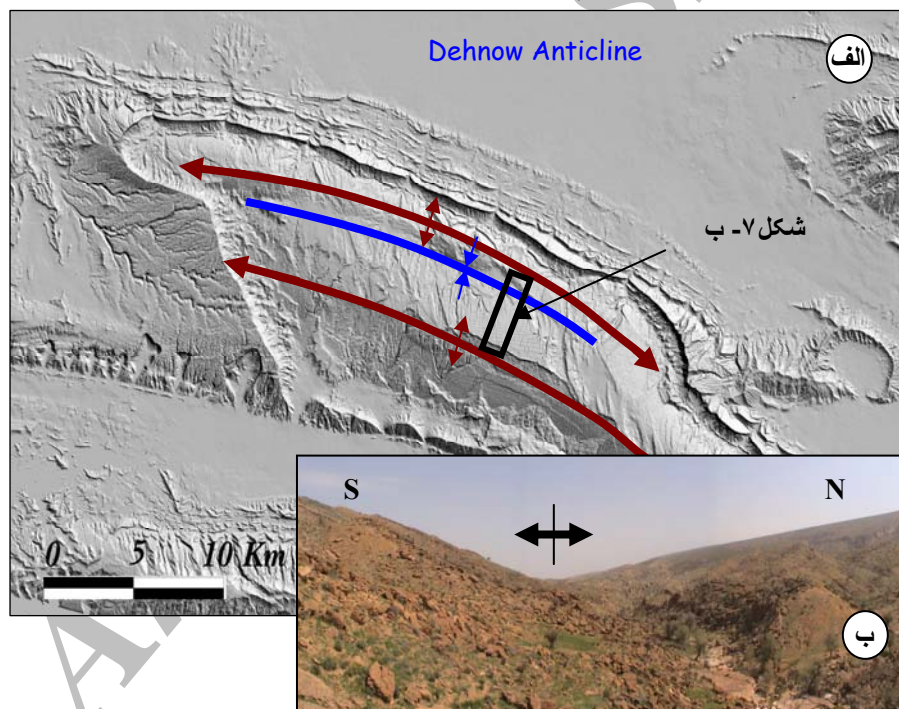

شکل ۶: الف) الگوی جنبشی تکامل چین های گسسته ساده. ب) چین های گسسته گسلیده نامتقارن و پ) چین های گسسته گسلیده متقارن (ترسیم مجدد از میترا، ۲۰۰۳). در تمام الگوهای فوق کارایی سطح گسستگی قاعده ای مانع از فعالیت سطوح گسستگی بینایی شده است. اسامی تاقدیس های نمونه سازوکار های فوق، در برش زمین شناسی منطقه ای بر روی هر الگو ذکر شده است. مسیر برش زمین شناسی منطقه ای از تاقدیس گاویست عبور نمی نماید، بنابراین برش زمین شناسی آن به صورت منفرد در شکل (۵ب) نشان داده شده است.

این در حالی است که عدم کارایی مؤثر نمک هرمز به عنوان سطح گسستگی قاعده‌ای به دلیل کاهش ضخامت (تالبوت و علوی ۱۹۹۶)، یا تغییر خواص مکانیکی آن (؟) در باختر گسل رازک و بر روی بلندای فارس، باعث گردیده است که در اثر کوتاه‌شدگی مستمر، سطوح گسستگی بینابینی نیز فعال گردیده و چین‌خوردگی‌هایی با سطوح گسستگی چندگانه سبک چین خوردگی غالب بدل گردد (تاقدیس بیرم و دهنو را در برش زمین‌شناسی منطقه‌ای را ببینید).

تاقدیس‌های بیرم و دهنو، نمونه‌های بارزی از تکامل ساختمان‌های چین‌خورده در حضور سطوح گسستگی میانی هستند. فعالیت سطوح گسستگی میانی در شرایط کاهش کارایی سطح گسستگی قاعده‌ای، کنترل‌کننده هندسه چین در طی مراحل پیشرفته دگرشکلی است و واحد‌های سنگی واقع در دو سوی این سطوح گسستگی، هندسه‌های متفاوتی را از خود به نمایش می‌گذارند.

تاقدیس‌های دهنو و بیرم بر روی بلندای فارس، نمونه‌هایی از سیر تکاملی چین‌خوردگی را در حضور فعال سطح گسستگی میانی در منطقه مورد مطالعه نشان می‌دهند. تاقدیس دهنو بر روی بلندای گاوبندی واقع شده است و از دو تاقدیس فرعی که توسط یک ناودیس کم عمق از یکدیگر جدا شده‌اند، تشکیل شده است (شکل ۷).

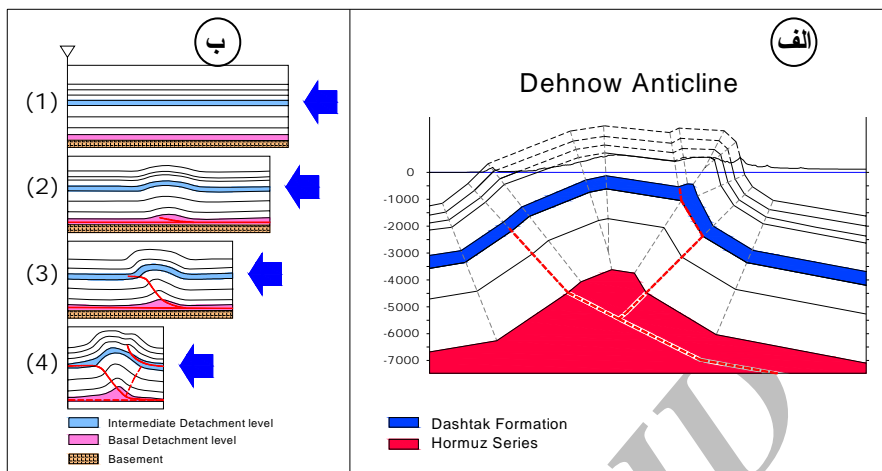
شکل ۷: الف) نمای سه بعدی از تاقدیس دهنو که از ترکیب تصویر ماهواره‌ای، با الگوی ارتفاعی رقومی

(Digital Elevation Model) حاصل شده است. ب) ناودیس کم عمق جدا کننده تاقدیس‌های فرعی تشکیل دهنده تاقدیس دهنو در افق

ایلام، محل عکس بر روی شکل (الف) نشان داده شده است.

بررسی برش‌های زمین‌شناسی ترسیم شده بر روی این تاقدیس با استفاده از نیمرخ‌های لرزه‌ای بازتابی و پیمایش‌های صحرایی انجام شده حاکی از این مطلب است که دو تاقدیس فرعی تشکیل دهنده تاقدیس دهنو در زیر شیل‌ها و تبخیری‌های سازند دشتک، تاقدیس واحدی را تشکیل می‌دهند و عدم کارایی مؤثر سازند هرمز به عنوان سطح گسستگی قاعده‌ای که ناشی از ضخامت کمتر آن بر روی بلندای فارس نسبت به مناطق مجاور آن

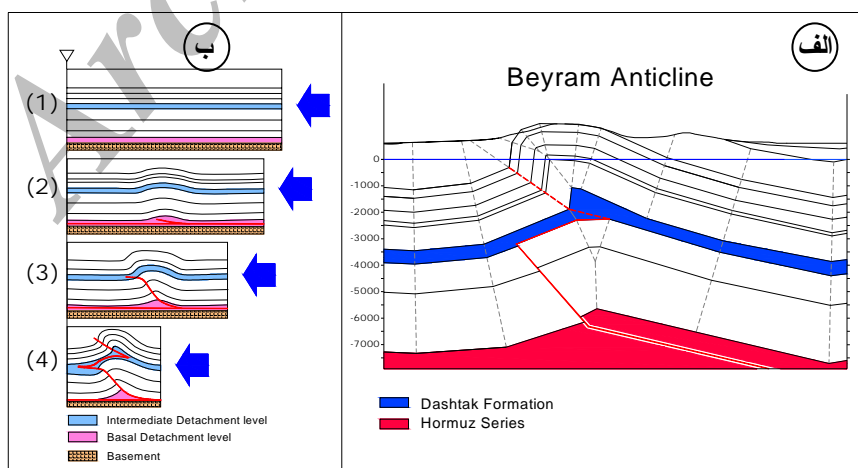
می باشد، سبب فعال شدن یکی از سطوح گسستگی بینابینی بالقوه موجود در توالی چینه ای منطقه (سازند دشتک) گردیده است الگوی جنبشی منجر به شکل گیری محصول نهایی (شکل ۸ الف) در شکل (۸ ب) نشان داده شده است.

شکل ۸ الف) برش زمین شناسی تاقدیس دهنو بر روی بلندای گاوبندی. سطوح گسستگی قاعده ای و میانی (سری هرمز و سازند دشتک) بر روی برش زمین شناسی مشخص شده اند. (ب) مراحل تکامل جنبشی منجر به ایجاد الگوی چین خوردگی شکل الف. برای توضیح بیشتر به متن مراجعه شود.

در مراحل ابتدایی، کوتاه شدگی باشکل گیری یک چین ملایم بر روی سطح گسستگی قاعده ای تعدیل می گردد و سرانجام زمانی که کوتاه شدگی با مهاجرت سطح گسستگی قاعده ای قابل تعدیل نباشد، یکی از سطوح گسستگی میانی فعال شده و قرار گرفتن جهت برش در امتداد سطح گسستگی میانی و به طرف لولای تاقدیس، منجر به شکل گیری چین های همگرایی می شود که اغلب باراندگی هایی کوچکی نیز همراه هستند.

شکل (۸) می تواند تنها حالت ممکن برای فعال شدن سطوح گسستگی میانی نباشد. شکل (۹) حالت دیگری از سیر تکاملی چین خوردگی (تاقدیس بیرم) را در حضور سطوح گسستگی میانی نشان می دهد (برش زمین شناسی منطقه ای را ببینید).

شکل ۹ الف) برش زمین شناسی تاقدیس بیرم. سطوح گسستگی قاعده ای و میانی (سری هرمز و سازند دشتک) بر روی برش زمین شناسی مشخص شده اند. (ب) مراحل تکامل جنبشی منجر به ایجاد الگوی چین خوردگی شکل الف. برای توضیح بیشتر به متن مراجعه شود.

همان گونه که در شکل (۹ ب) دیده می شود، شکل گیری یک گسل رانده یا یک منطقه برشی در پیش یال چین واقع بر روی سطح گسستگی میانی، می تواند محصول نهایی دگرریختی را به صورت یک چین با پیش یال پرشیب یا قائم بر روی سطح گسستگی میانی تکامل دهد (تاقدیس بیرم، شکل ۹ الف).

نتیجه گیری و بحث

برای ایجاد یک چین گسسته، وجود یک تضاد در مقاومت واحدهای رسوبی در طی فرآیند چین خوردگی ضروری است. در ساده ترین حالت، عملکرد یک لایه غیرمقاوم قاعده ای (مانند نمک) به عنوان یک سطح گسستگی قاعده ای در زیر یک واحد مقاوم و ضخیم (مانند کربنات ها یا ماسه سنگ ها) است. در این حالت مهاجرت شکل پذیر لایه غیرمقاوم قاعده ای به طرف هسته تاقدیس ها در طی پیشرفت کوتاه شدگی سبب رشد و فرازگیری تاقدیس ها و فروافتادگی ناودیس های محصور کننده آن می شود. چین های گسسته اغلب توسط یک هندسه متقارن و طول موج بالا در سطح مشخص می شوند و ممکن است در مراحل پیشرفت دگرریختی با گسلش همراه شوند.

حضور نمک هرمز با ضخامت قابل توجه (۲۰۰۰-۱۰۰۰ متر، پلیر^(۱۴) ۱۹۶۹، کنت^(۱۵) ۱۹۷۰، الا^(۱۶) ۱۹۷۴) و به تبع آن افزایش کارایی این سری به عنوان سطح گسستگی زیرین با کاهش اصطکاک میان سری رسوبی و پی سنگ، موجب به تاخیر افتادن فعالیت افق های گسستگی میانی در خاور بلندای گاو بندی گردیده است، این در حالی است که فقدان سری هرمز یا ضخامت کمتر آن بر روی بلندای فارس واقع در باختر گسل رازک، کارایی آن را به عنوان سطح گسستگی قاعده ای تقلیل داده است. بنابراین تاقدیس ها در خاور گسل رازک، بر خلاف باختر آن، از هندسه ساده تر و تحرک کمتر افق های گسسته میانی و نیز گسلش رانده کمتری برخوردار هستند.

References:

- 1- Sherkati, S., and Letouzy, J., *Marine and Petroleum Geology*, **21**, 535 (2004).
- 2- McQuarrie, N., *Journal of Structural Geology*, **26**, 519 (2004).
- 3- Dahlstrom, C. A. D., *The American Association of Petroleum Geologists Bulletin*, **74**, 3, 339 (1990).
- 4- Homza, T. X., and Wallace, W. K., *Journal of Structural Geology*, **17**, 475 (1995).
- 5- Mitra, S., *Journal of Structural Geology*, **25**, 1659 (2003).
- 6- Morris, P., *Basement structures as suggested by aeromagnetic surveys in SW Iran*. second Symposium of Iran, Iranian Petroleum Institute, Tehran (1977).
- 7- Alshahrhan, A. S., and Narin, A. E. M., *Sedimentary basins and petroleum geology of the Middle East*. Elsevier Science (1977).
- 8- Edgell, H. S., *Salt tectonics in Persian Gulf basin*, In: Alsop, G.L., Blundell, D. L., and Davison, I. (eds.), *Salt Tectonics, Geological Society of London, Special Publication*, **100**, 129 (1996).
- 9- Motiei, H., *Petroleum geology of Iran*, In: Hushmandzadeh, A. (eds.) *treatise on the geology of Iran*, Geological Survey of Iran (1995).
- 10- Talbot, C. J., and Alavi, M., *The past of a future syntaxis across the Zagros*, In: Alsop, G. I., Blundell, D. H., and Davison, I. (eds), *Geological Society of London, Special Publication*, **100**, 89 (1996).
- 11- Barzegar, F., *The Razak Fault. Seasonal Letter in Geographical research*, Tehran, Iran, **12**, 72 (1989).
- 12- O'Brien, C.A.E., 18th International Geol. Cong. Great Britain, Proc., **6**, 45 (1950).
- 13- Mitra, S., *Journal of Structural Geology*, **25**, 1659 (2003).
- 14- Player, R. A., *The Hormuz Salt plugs of southern Iran*, Ph.D. Thesis, Reading University (1969).
- 15- Kent, P. E., *Leicester Literary and Philosophical Society Transactions*, **64**, 55 (1970).
- 16- Ala, A.M., *The American Association of Petroleum Geologists Bulletin*, **58**, 1758 (1974).